

Tutkimuksesta vuoropuheluun

Kokemuksia vaikuttavuuden edistämisestä
DEMOGRAPHY-ohjelmassa

Tutkimuspalvelupäivät 21.8.2025
Milla Ikonen
Jonna Paavilainen

”Tutkimus on sitä vaikuttavampaa, mitä varhaisemmassa vaiheessa siitä keskustellaan tutkimustiedon käyttäjien kanssa.”

Susan Kuivalainen

ohjelmajohtaja, DEMOGRAPHY-ohjelma

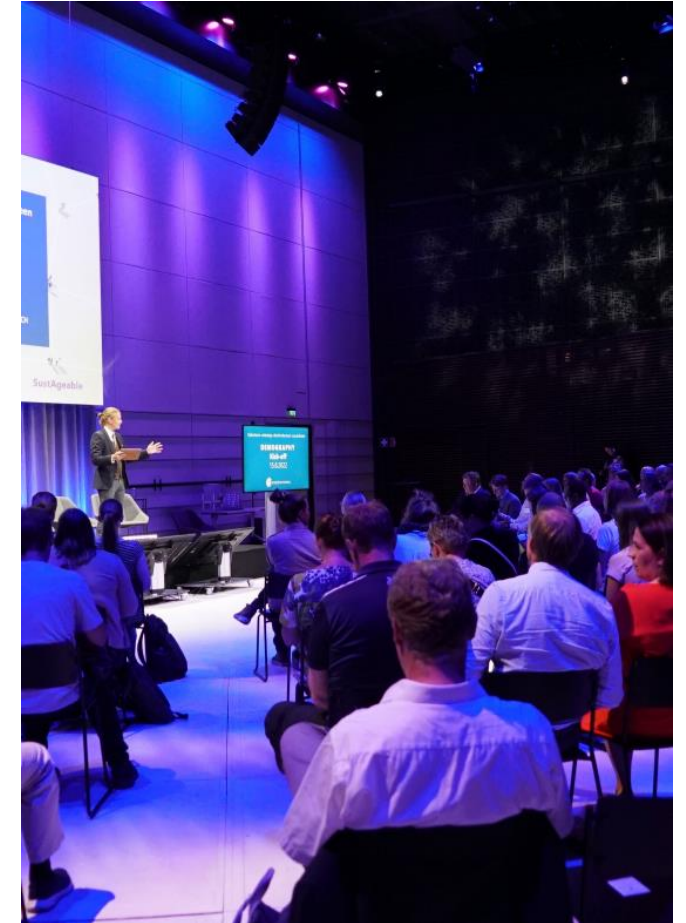
Tutkimuksen ja päätöksenteon vuoropuhelun haasteita

- Tutkimuksen ja päätöksenteon aikajänteet ovat erilaiset.
- Tutkimuksella ja päätöksenteolla on erilaiset intressit.
- Tietoa on paljon, ja se on hajallaan.
- Kontaktien ja verkostojen puutteet – tutkijat ja päättäjät eivät aina tunne toisiaan.
- Tutkimus- ja tilastolukutaito on ministeriöissä joskus puutteellista.
- Kiire

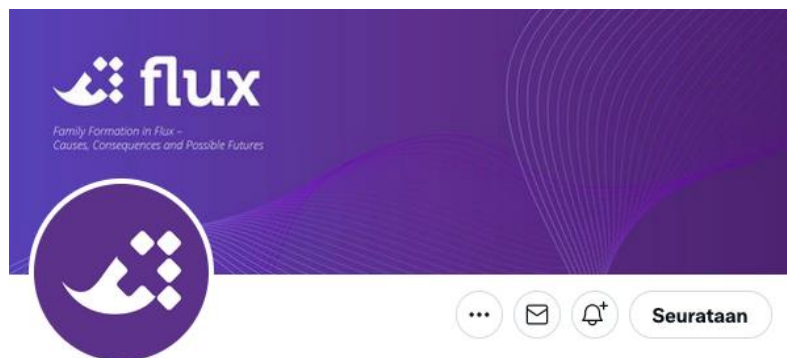

Mikä DEMOGRAPHY?

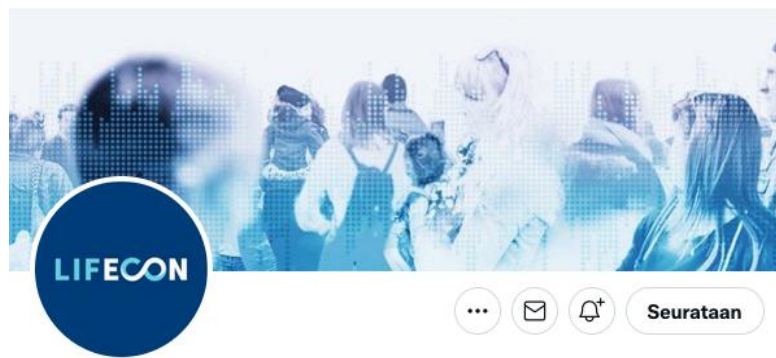
- Väestörakenteen muutokset – syyt, seuraukset ja ratkaisut (DEMOGRAPHY) on strategisen tutkimuksen neuvoston tutkimusohjelma.
- Ohjelman hankkeet tutkivat väestörakenteen muutosta ja tuottavat konkreettisia ratkaisuja, joilla siihen voidaan vaikuttaa ja sopeutua.
- [Strategisen tutkimuksen neuvosto](#) (STN) rahoittaa ohjelman tutkimuskonsortioita 17,7 miljoonalla eurolla vuosina 2021–2027.

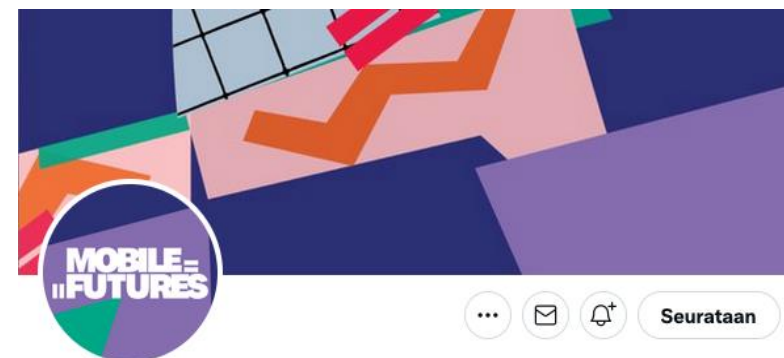
Ohjelmassa on viisi tutkimushanketta

Muuttuva perheenmuodostus - Syyt, seuraukset ja mahdolliset tulevaisuudet (FLUX)

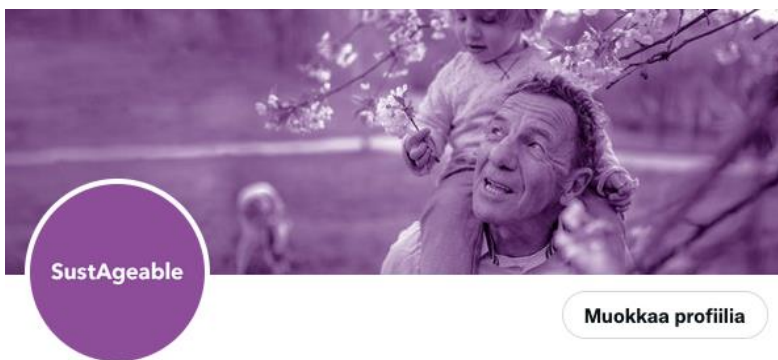
Väestörakenteen muutosten elämänkaari- ja talousvaikutukset (LIFECON)

Monimuotoisuus, luottamus ja kaksisuuntainen kotoutuminen (MobileFutures)

Sosiaaliset verkostot, syntyvyys ja hyvinvointi ikääntyvässä Suomessa (NetResilience)

Taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys läpi ajan ja alueiden ikääntyvässä yhteiskunnassa (SustAgeable)

STN-rahoituksen ominaispiirteitä

- STN rahoittaa pitkäjänteistä, monitieteistä ja korkealaatuista tutkimusta, joka tuottaa ratkaisuja suomalaisen yhteiskunnan haasteisiin.
- Rahoitus on tarkoitettu laajoille, monitieteisille konsortioille, joiden toiminnassa korostuu jatkuva vuorovaikutus tiedon käyttäjien kanssa.
- Vaikuttavuustoiminnan tavoitteena on kehittää menetelmiä, jotka vahvistavat dialogia tieteellisen tutkimuksen ja yhteiskunnan päätöksenteon välillä.
- Vuorovaikutuksen tulee kattaa koko ohjelman elinkaari suunnittelusta toteutukseen ja tulosten hyödyntämiseen.
- Ohjelman odotetaan tekevän yhteistyötä keskeisten sidosryhmien kanssa.

Vaikuttavuustavoitteet

**DEMOGRAPHY-ohjelma vaikuttaa
tutkimustiedolla ja vuorovaikutuksella
siihen, että:**

1

**Suomi varautuu väestö-
rakenteen muutokseen
ja turvaa yhteiskunnan
sosiaalisen ja taloudellisen
kestävyyden**

IKÄÄNTYMISEN, matalan syntyvyyden ja muuttoliikkeen vaikutukset väestörakenteeseen ja talouteen tunnistetaan.

JULKINEN talous vahvistuu ja työhön osallistumisen aste nousee. Osatyökykyisten ja maahanmuuttaneiden mahdollisuuksia osallistua työelämään parannetaan.

TERVEYDENHUOLLON ja pitkäaikaishoidon kasvavat kustannukset rahoitetaan taloudellisesti kestävästi ja hoivavastuut jakautuvat oikeudenmukaisesti.

2

Väestöön liittyvä
päätöksenteko pohjautuu
tutkittuun tietoon

PÄÄTTÄJÄT ja virkakunta hyödyn-
tävät tutkimustietoa, ennusteita
ja vaikuttavuusarviointeja.

VÄESTÖRYHMIEN erityispiirteet
ja -tarpeet tunnistetaan
päätöksenteossa.

PÄÄTÖKSENTEOLLA vaikutetaan
väestönkehitykseen ja sen
seurauksiin pitkäjänteisesti ja
kokonaisvaltaisesti yli vaalikausien.

3

**Suomi on avoin
ja tasa-arvoinen maa,
jossa luottamus
on vahva**

ERiarvoisuus vähenee.
Hyvinvoinnin jakautumisen
seuraukset tunnistetaan ja
sosiaalisten verkostojen arvo
tuen antajana ymmärretään.

Suomen vastaanottavuus paranee.
Rasismin ja syrjinnän rakenteet
tunnistetaan ja niitä puretaan.
Kotoutuminen toteutuu kaksisuun-
taisesti: vastuu siitä on sekä yhteis-
kunnalla että maahanmuuttaneilla.

Väestöpoliittisilla toimilla lisätään
kansalaisten resilienssiä eli kykyä
sopeutua yhteiskunnan muutoksiin.

Toimenpiteet

- Visuaalinen ilme
- Yhteiset viestintäkanavat: verkkosivut, LinkedIn-tili, uutiskirjeet
- Kick-off tilaisuus sidosryhmille 08/2022
- Tietopaketti ennen eduskuntavaaleja 2023
- Asiantuntijalistaus hallitusneuvotteluihin
- Työpajat ministeriöille (3 kpl)
- **Demography Talks -webinaarisarja**
- **Demography Akatemia -koulutusohjelma**
- **Tiedelounas**
- Vaikuttavuusmatka Brysseliin (loppuvuosi 2025)
- Julkaisujen koonti verkkosivuilla (työn alla)
- Future Generations -yhteistyö YOUNG-ohjelman ja nuorisojärjestöjen kanssa

DEMOGRAPHY-ohjelma (STN)

542 followers

2mo • 🌐

[#TutustuTutkijaan](#): Jessica Nisén työskentelee yliopistotutkijana Turun yliopistossa. Hän on kiinnostunut perhedemografisista kysymyksistä, erityisesti lasten hankkimiseen vaikuttavista tekijöistä ja sen seurauksista. ...more

Show translation

Vanhemmuuden kustannukset

kasautuvat Suomessa
edelleen naisille.

DEMOGRAPHY-ohjelman #TutustuTutkijaan

Jessica Nisén, yliopistotutkija, FLUX

Katja Mäkkylä and 27 others

1 comment · 1 repost

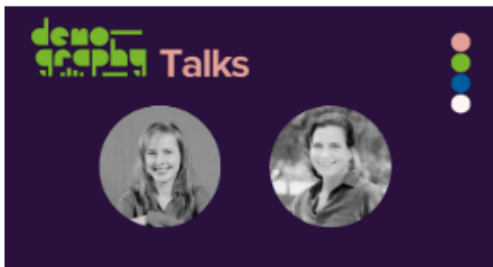
Like

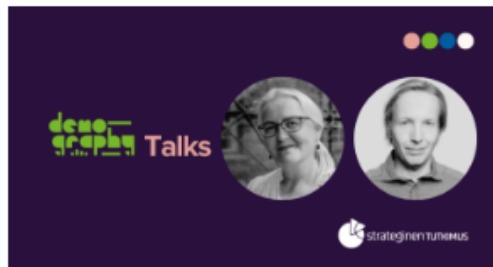
Comment

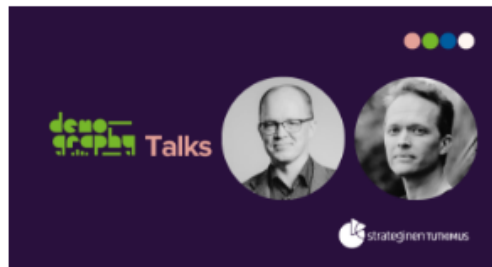
Repost

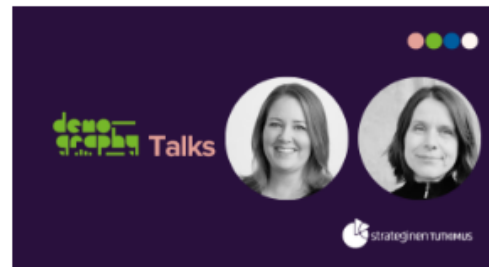
DEMOGRAPHY Talks:
Syntyvyys on vajonnut
ennätysalas – mitä siitä
seuraa?
06.06.2023 14:00 - 15:00

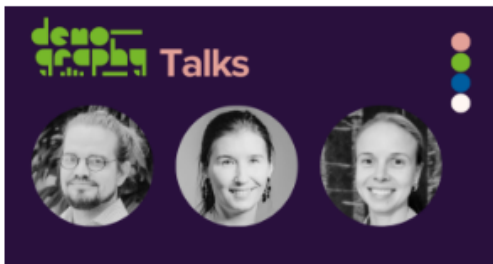
DEMOGRAPHY Talks:
Maahanmuuttajat
työelämässä
12.09.2023 14:00 - 15:00

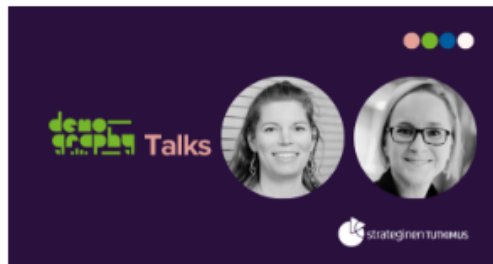
DEMOGRAPHY Talks:
Muuttoliike Suomessa ja
alueelliset erot
07.11.2023 14:00 - 15:00

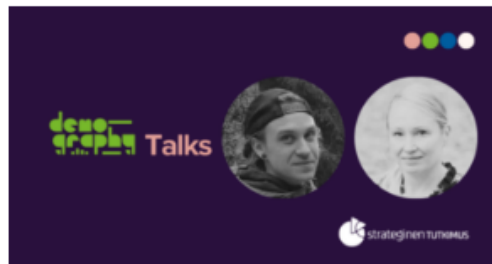
DEMOGRAPHY Talks:
Syntyvyys vajoaa – miten
koulutus vaikuttaa
lastensaantiin?
06.02.2024 14:00 - 15:00

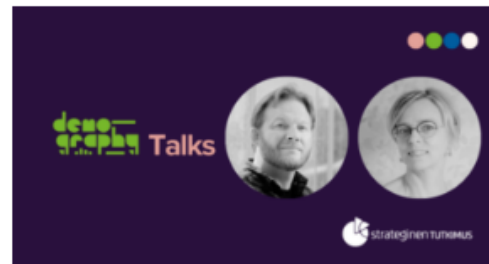
DEMOGRAPHY Talks:
Läheissuhteiden merkitys
hyvinvoinnille
digitalisoituvassa
maailmassa
09.04.2024 14:00 - 15:00

DEMOGRAPHY Talks:
Perheenyhdistäminen ja
väestönkehitys –
Lainsäädännön vaikutukset
maahanmuuttajien
kotoutumiseen
11.06.2024 14:00 - 15:00

DEMOGRAPHY Talks: Yhä
useampi nuori voi huonosti
– miten se heijastuu
työuriin ja perheen
perustamiseen?
10.09.2024 14:00 - 15:00

DEMOGRAPHY Talks:
Aktiivinen ikääntyminen on
myös vapaaehtoistyötä ja
omaishoivaa
05.11.2024 14:00 - 15:00

Demography Akademia

Tutkittua tietoa väestörakenteen muutoksista – Ratkaisuja muutokseen sopeutumiseksi ja vaikuttamiseksi

- DEMOGRAPHY-ohjelman ja FLUX-hankkeen järjestämä kurssi
- Tavoitteet
 - tarjota kokonaisvaltaista ymmärrystä ja tietoa väestökehityksestä ja sen seurauksista
 - rakentaa pitkäkestoinen asiantuntijaverkosto ja pohjaa tulevalle yhteistyölle
 - syventää DEMO-tutkijoiden ymmärrystä sidosryhmien tietotarpeista
- Erityisenä kohderyhmänä toimijat, jotka valmistelevat kevään 2027 eduskuntavaalien ohjelmia.
 - 21 osallistujaa puolueista, ministeriöistä ja keskeisistä järjestöistä
- 5 kurssikertaa syksyllä 2025
- Kukin kurssikerta koostuu tutkijoiden alustuksista, keskustelusta ja ryhmätyöskentelystä

1. Tilannekuva: väestörakenteen muutokset haastavat yhteiskunnan sosiaalisen ja taloudellisen kestävyys
2. Kuka meidät hoitaa, kun väestö ikääntyy ja palvelutarve kasvaa?
3. Miten sopeutua ennätysmatalaan syntyvyyteen?
4. Miten maahanmuutto muokkaa Suomen tulevaisuutta?
5. Suomi vuonna 2050 – tulevaisuusskenaariot ja kurssin päätös

1. kurssikerran ohjelma

- 11.30 Lounas
- 12.30 Avaus
- 12.45 Tutkija-alustus 1
- 13.05 Tutkija-alustus 2
- 13.25 Keskustelua
- 13.40 Minitauko
- 13.45 Tutkija-alustus 3
- 14.25 Tutkija-alustus 4
- 14.45 Keskustelua
- 15.00 Tauko
- 15.15 Tilannekuvadialogi: fasilitoitu keskustelu
- 15.50 Tietotarpeiden kartoitus seur. kerralle

Tiedelounas

- Tavoitteena on vahvistaa tutkijoiden ja yhteiskunnallisten toimijoiden välistä vuorovaikutusta, välittää tutkimustietoa ja luoda pohjaa yhteistyölle.
- Tarjoaa päättäjille, päätöksenteon valmistelijoille ja asiantuntijoille tilaisuuden verkostoitua ja keskustella vapaamuotoisesti tutkijoiden kanssa.

”Kohtaamiset virkakunnan ja tutkijoiden kesken ovat todella tärkeitä, ja niitä tarvitaan lisää. Me virkahenkilöt keskustelemme mielellämme tutkijoiden kanssa.”

- erityisasiantuntija, maa- ja metsätalousministeriö

Mitä olemme oppineet?

- Ennakointi ja vuorovaikutus jo varhaisessa vaiheessa
- Aina ei tarvita uutta tutkimusta, vaan olemassa olevan tiedon kokoamista yhteen paikkaan
- Selvitystyyppinen, nopea tiedontuotanto
- Tiedevälittäjien rooli on tärkeä
- Ammattitaitoinen, monikanavainen viestintä tärkeää
- Henkilökohtaiset suhteet, epämuodolliset keskusteluyhteydet ja verkostot tärkeitä
- Enemmän mahdollisuuksia tapaamisiin ja vapaaseen keskusteluun

Toimivat käytännöt

- Ohjelman vv-vastaavien, koordinaattoreiden ja ohjelmajohtajan säännölliset kokoukset
- Alusta asti nähty yhteisen tekemisen luomat mahdollisuudet
- Pitkäjänteinen systemaattinen suunnittelu yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa
- Yhteinen visuaalinen ilme, ”brändi”
- Yhteiset viestintäkanavat
- Yhteinen tekeminen konkreettista

Kiitos!

Milla Ikonen
Viestinnän asiantuntija
INVEST, Turun yliopisto
milla.ikonen@utu.fi

Jonna Paavilainen
Tutkimuskoordinaattori
INVEST, Turun yliopisto
jonna.paavilainen@utu.fi

